

วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่

Area Based Development Research Journal

วารสารราย 2 เดือน ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
ปีที่ 10 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2561

ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากวัสดุยางพาราแปรรูป อำเภอพิปูน
จังหวัดนครศรีธรรมราช

วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่

Area Based Development Research Journal

ปีที่ 10 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2561 E-ISSN 2408-1752

วัตถุประสงค์

วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นวารสารทางวิชาการซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อการตีพิมพ์ผลงานวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาพื้นที่ในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ตำบล หมู่บ้าน หรือชุมชน เผยแพร่แก่นักวิชาการ และบุคคลทั่วไป มุ่งส่งเสริมให้นักวิชาการในหน่วยงานราชการ หรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้เสนอผลงานทางวิชาการสู่สาธารณะ

เจ้าของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

คณะที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ นพ.สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ

ดร.ลีลาภรณ์ บัวสาย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ปิยะวัติ บุญ-หลง

ดร.กิตติ ลัจจาวัดมา

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตณรงค์ ศิริสถิตย์กุล

รองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา มิ่งฉาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพ.อุดมศักดิ์ แซ่โง้ว

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศาสตราจารย์ ดร.ยศ สันตสมบัติ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศาสตราจารย์ วิโชค มุกดามณี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศาสตราจารย์ ดร.สัญญา จตุรลัทธา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อารี วิบูลย์พงศ์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ก้าน จันทร์พรหมมา

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ ลิมาภิรักษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร.สุธีระ ประเสริฐสุวรรณ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.เสมอ ถาน้อย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

รองศาสตราจารย์ ดร.อาวรณ์ โภกาสพัฒนกิจ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คุณเบญจมาศ ตีระมาตวงษ์

นักวิชาการอิสระ

คณะจัดทำวารสาร

ดร.ธนิดา เจริญสุข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขียวเรศ ศิริสถิตย์กุล

ดร.วรรัตน์ หวานจิตต์

อาจารย์กาญจนา หลุณหรรษพงศ์

เจ้าหน้าที่สนับสนุน

นางสาวสุจินดา ย่องจิ้น

นายโกสินธุ์ ศิริรักษ์

นางวันฤดี รัตนพันธ์

วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ สถาบันวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

222 ตำบลไทรบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160

โทรศัพท์: 075 673 567, 083 782 7276 โทรสาร: 075 673 553 E-mail: abctrjournal@gmail.com

ทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่านไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และกองบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

การเขียนบทความวิจัยเผยแพร่ในวารสารวิชาการมีขอบที่คล้ายคลึงกัน รูปแบบที่วารสารจำนวนมากกำหนดคือ แบ่งส่วนของบทความเป็น 1) บทนำ 2) วิธีการวิจัย 3) ผลการวิจัยและอภิปรายผล 4) สรุปและข้อเสนอแนะ ในปี พ.ศ. 2558 วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดย รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ บรรณาธิการในขณะนั้น ได้นำแนวคิดจากประกาศ การกำหนดตำแหน่งวิชาการรับใช้สังคม ปี 2556 ของ ก.พ.อ. มาสร้างทางเลือกให้ผู้เขียนสามารถจัดรูปแบบบทความตามโครงสร้างใหม่ ทำให้วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นวารสารแรกที่เผยแพร่บทความที่แบ่งส่วนเป็น 1) สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 2) การมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย 3) กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น 4) ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น 5) การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว 6) การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และ 7) แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป

ปัจจุบันวารสารยังคงเผยแพร่บทความทั้งที่จัดโครงสร้างตามรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ โดยบทความตามรูปแบบ “วิชาการรับใช้สังคม” มีประมาณ 1 ใน 4 ของบทความที่เผยแพร่ การจัดโครงสร้างบทความที่เน้นการเปลี่ยนแปลงและประโยชน์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่มากกว่า การค้นพบองค์ความรู้ใหม่ ทำให้ผลงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม และงานวิจัยแบบ ABC มีความโดดเด่นขึ้น กองบรรณาธิการจึงสนับสนุนให้ผู้เขียนจัดทำต้นฉบับตามรูปแบบ “วิชาการรับใช้สังคม”

รองศาสตราจารย์ ดร. ชิตณรงค์ ศิริสถิตย์กุล
บรรณาธิการ

สารบัญ

วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่

ปีที่ 10 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2561

351

ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากวัสดุยางพาราแปรรูป อำเภอพิปูน
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ณปภัช จันทร์เมือง ชัชวาลย์ รัตนพันธุ์ และ เปมิกา แซ่เตียว

365

การผลิตเชื้อเพลิงอัดแท่งจากวัสดุเศษเหลือในสวนปาล์มน้ำมัน
บ้านห้วยยูง จังหวัดกระบี่

เตือนใจ ปิยง อเนก สวระอินทร์ และ นฤทธิ ก่ออมพงษ์

375

การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมือง
และพันธุ์ส่งเสริมในลุ่มน้ำปากพนัง

วิลาวัณย์ ดิ่งไตรภพ และ ปานแก้วตา ลัดนาวานิช

392

บทบาทหมอเมืองในการส่งเสริมให้ชุมชนพึ่งตนเองด้านสุขภาพ
ตำบลดงมะดะ จังหวัดเชียงราย

พิมพ์ทรัพย์ พิมพ์สุทธิ

404

การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยภูมิปัญญากลุ่มชาติพันธุ์แลนแตน
บ้านน้ำดี สปป.ลาว

ธัญญลักษณ์ แซ่เลี้ยว และ ทองใบ สิวไฉ

422

การพัฒนากลไกการตลาดเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชน
จังหวัดนครราชสีมา ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

อานรรต ใจสำราญ และ ณัฐฉิณี ทองดี

ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากวัสดุยางพาราแปรรูป อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

ณปภัช จันทรเมือง* ชัชวาลย์ รัตนพันธุ์ และ เปมิกา แซ่เตียว

สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

*ผู้เขียนหลัก อีเมลล์: napaphach_cha@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และพัฒนา ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่จากวัสดุยางพาราแปรรูปที่ ตรงกับความต้องการของกลุ่มลูกค้า โดยชุมชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา กระบวนการออกแบบ และกระบวนการผลิต ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้ง เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบ ปฏิบัติการ เพื่อค้นหารูปแบบและเทคนิควิธีการในการผลิต สินค้าจากยางพาราแปรรูป กระบวนการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) สำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ของชุมชน 2) หาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของสินค้า

ในชุมชนและ 3) ถ่ายทอดความรู้ด้านการออกแบบและ พัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการกลุ่ม ไอทอปคริมี่ภูผลิตภัณฑ์จากยางพารา อำเภอพิบูล จังหวัด นครศรีธรรมราช และกลุ่มลูกค้าในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน ผลวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการขาดความรู้ใน การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และมีปัญหาด้านกระบวนการ ผลิต การพัฒนาศักยภาพของสินค้าใช้รูปแบบลายกราฟิก ซึ่งตัดทอนจากกลีบของดอกบัวที่ซ้อนกัน โดยมีแนวคิดจาก ประเพณีลอยกระทงที่ได้รับความสนใจจากชาวบ้าน และใช้ เทคนิคการตัด สาน เพื่อสร้างลวดลายตกแต่ง สร้างสรรค์ เป็นผลิตภัณฑ์ 3 ประเภท คือ พวงกุญแจ หมอนอิง และ กระเป๋าสะพายไหล่ ชุมชนมีการเรียนรู้ด้านการออกแบบและ พัฒนาผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการคิดและ พัฒนาผลิตภัณฑ์จนสามารถนำไปต่อยอดผลิตเป็นชิ้นงาน จริงเพื่อจำหน่าย ทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ

คำสำคัญ: จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอพิบูล การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ยางพาราแปรรูป

Community Product from Rubber Processing Materials in Phipun District, Nakhon Si Thammarat Province

Napaphach Chanmuang*, Chatchawan Rattanapan and Paemika Saetiaw

Department of Industrial Technology, Faculty of Industrial Technology, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Muang District, Nakhon Si Thammarat Province, Thailand 80280

*Corresponding author's E-mail: napaphach_cha@nstru.ac.th

Abstract

This research investigates issues regarding community's product development of rubber materials in relation to customer needs. In particular, it studies the current states of problems, the needs for product development, and the development process of new products from rubber materials. The focal point is on community involvement throughout the entire process, namely, planning and directing, designing, and producing. The study employs a combination of qualitative and quantitative research methods. An operational model is used to find patterns and techniques in the production of processed rubber products. The process used in the study is divided into

3 steps: 1) exploring the problem and the needs to develop a community product model, 2) searching for new methods to improve the product potentiality and design, and 3) transferring the acquired knowledge. The samples of producers are entrepreneurs from the OTOP (One Tambon One Product) Creamy Pu Rubber Products from Phipun district, Nakhon Si Thammarat province while the customer samples are 100 people in Nakhon Si Thammarat province. The research finds that entrepreneurs lack knowledge for product development and have some production process problems. The improvement of the products such as key rings, backrest cushions, and shoulder bags makes use of graphic decorative patterns derived from a design of overlapping lotus lobes, the idea inspired by the popular tradition of Loy Krathong. The findings show that people in the community have learned the product design and development processes. At the same time, this communal involvement in the entire planning and developing stages through the product salability gives the community a sense of pride.

Keywords: Nakhon Si Thammarat province, Phipun district, Product development, Community products, Rubber processing materials

สถานการณ์ที่เป็นอยู่เดิม

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยางพารารายใหญ่ของโลก ซึ่งในอดีตยางพารานิยมปลูกเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้เท่านั้น แต่ด้วยราคาผลผลิตที่สูงทำให้มีการปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยประเทศหลักที่นำเข้ายางพาราจากประเทศไทยคือ ประเทศจีน ซึ่งมีความต้องการใช้งานสูงถึงปีละ 4.8 ล้านตัน แต่เมื่อเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ประเทศจีนลดการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทย ประกอบกับประเทศจีนมีการลงทุนปลูกยางพาราในประเทศอื่นๆ เช่น เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ส่งผลให้ราคายางพาราในปัจจุบันของประเทศไทยมีราคาตกต่ำอยู่ที่กิโลกรัมละ 40 บาท ซึ่งในอดีตยางพารามีราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 180 บาท (ฐานเศรษฐกิจ, 2559)

อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประชากรมีอาชีพปลูกยางพาราเป็นหลัก และในปี พ.ศ. 2531 เกิดเหตุอุทกภัยทำให้หมู่บ้านพังเสียหายทั้งหมด ถนนที่เข้าสู่อำเภอพิบูลเกือบทุกเส้นทางถูกทำลาย แม้ในปัจจุบันอำเภอพิบูลจะได้รับการฟื้นฟูเพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยว แต่ก็ยังไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากนัก และรายได้หลักจากยางพาราที่ลดลงเนื่องจากปัญหาราคาที่ตกต่ำ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชากรในอำเภอพิบูล ดังนั้นจังหวัดนครศรีธรรมราชจึงมีแผนพัฒนาพื้นที่ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพ โดยกำหนดแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ (พ.ศ. 2560-2564) และระดมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและนักวิชาการ เพื่อให้เกิดการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2560) ในการนี้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จึงได้ร่วมมือกันขับเคลื่อนกลไกการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้แนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area based approach) ดำเนินการในรูปแบบการทำวิจัยร่วมกันระหว่างนักวิชาการกับผู้ประกอบการในชุมชนมีการอบการวิจัยเชิงพื้นที่ในอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการจัดกิจกรรมเวทีประชาคมเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้ทราบว่า ชุมชนมีผู้ประกอบการที่ทำงานและผลิตสินค้าโดยใช้ยางพาราแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทหมวกและดำเนินธุรกิจมาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยปัญหาด้านรูปแบบที่ไม่หลากหลาย ประกอบกับผลิตภัณฑ์ถูกลอกเลียนแบบ ชุมชนจึงมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของกลุ่มลูกค้ามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาของผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มักประสบปัญหาด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ซ้ำกัน มีการลอกเลียนแบบ และปัญหาด้านการตลาดแคบจำกัด

และขาดทักษะในการออกแบบ (สุมาลี รามัญ, 2557)

งานวิจัยนี้จึงเกิดขึ้นจากจุดเริ่มต้นที่ต้องการช่วยพัฒนาด้านการออกแบบให้กับกลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์จากยางพาราแปรรูป ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างอาชีพเสริมให้คนในท้องถิ่นทำให้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นมีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดเพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการใช้งานยางพาราในภาคการผลิตระดับครัวเรือนและอุตสาหกรรมขนาดเล็กอีกด้วย

กระบวนการที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงและการยอมรับของชุมชนเป้าหมาย

1) การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของชุมชน ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ณ ศาลาประชาคมอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังภาพที่ 1 เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการในชุมชนที่มีความสนใจเข้าร่วมให้ข้อมูล และคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการออกแบบ ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท คือ ดอกไม้จากใบยาง ดอกไม้จันทร์ ปลายดุก้า ผ้ามัดย้อม และหมวกจากยางพาราแปรรูป เมื่อได้รับทราบปัญหาจากผู้ประกอบการทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์จากวัสดุยางพาราแปรรูปของกลุ่มโอท็อปครีมีภูมิลักษณ์จากยางพารา เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นศาสตร์วิชาการในแขนงที่ผู้วิจัยมีความเชี่ยวชาญ อีกทั้งรัฐบาลให้การสนับสนุนการใช้วัสดุยางพาราในประเทศ

ดังนั้นโจทย์วิจัยนี้จึงมีกลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนร่วมในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ กลุ่มโอท็อปครีมีภูมิลักษณ์จากยางพารา ซึ่งนำยางพาราแปรรูปมาผลิตเป็นสินค้า คือ หมวกควาบอย สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชนและพัฒนาจนได้รับเครื่องหมายการลงทะเบียนผู้ประกอบการโอท็อป 4 ดาว ดังภาพที่ 2

แม้การใช้งานวัสดุยางพาราแปรรูปจะทำให้ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและกลุ่มลูกค้าที่ต้องการสนับสนุนสินค้าที่ผลิตจากยางพาราในประเทศซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งด้านวัสดุ แต่จากการสำรวจผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายในท้องตลาดพบว่า รูปแบบของสินค้าที่ใช้ยางพาราแปรรูปแบบแผ่นมาผลิตเป็นหมวกควาบอยมีจำหน่ายอยู่หลายกลุ่ม เช่น กลุ่มหมวกควาบอยจากยางพาราและพรมสักราช อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มทำหมวกควาบอยยางพารา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป็นต้น ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาจึงต้องพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีประโยชน์ใช้สอยที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายในท้องตลาด และสร้างเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยศาสตร์ด้านการออกแบบ ในประเด็นต่างๆ ดังตารางที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้

ภาพที่ 1 การจัดเวทีประชาคมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์หมวกควายของกลุ่มโอท็อปศรีมัญญะ ผลิตภัณฑ์จากยางพารา

ทำงานเป็นทีม และเกิดความตั้งใจจริงต่อการพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์ รายละเอียดของกิจกรรมมีดังนี้

2.1) การค้นหาความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีเพียงรูปแบบเดียว คือ หมวกควาย และีรูปแบบที่ซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันที่ผลิตโดยวัสดุอื่นๆ ในท้องตลาด เช่น หมวกควายจากวัสดุหนัง หรือหนังเทียม แม้หมวกควายจะมีจุดเด่นด้านการใช้วัสดุจากยางพารา แต่เมื่อตลาดหมวกควายเกิดการอิ่มตัว เป็นผลให้ยอดขายที่ดีในระยะแรกตกต่ำลง เนื่องจากลูกค้าไม่มีตัวเลือกและไม่สามารถขยายฐานลูกค้าไปกลุ่มอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ยังพบว่าหมวกควายมีรูปแบบซ้ำซ้อนกับสินค้าที่ใช้ยางพาราแปรรูปแบบแผ่นในภูมิภาคอื่นๆ เนื่องจากกลุ่มมีการจำหน่ายสินค้าผ่านการออกบูธตามงานแสดงสินค้าทั้งในจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงการฝากจำหน่ายตามสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ ทำให้ต้องค้นหาประเภทและรูปแบบของผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบและผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยใช้แบบสอบถามในการสำรวจความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่จากยางพาราแปรรูป มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายคือ นักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รสนิยมและความต้องการสินค้า ความคิดเห็นในงานออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่จากวัสดุยางพาราแปรรูป ผลวิจัยดังตารางที่ 2

จากข้อมูลในตารางที่ 2 สามารถสร้างกรอบการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ดังภาพที่ 4

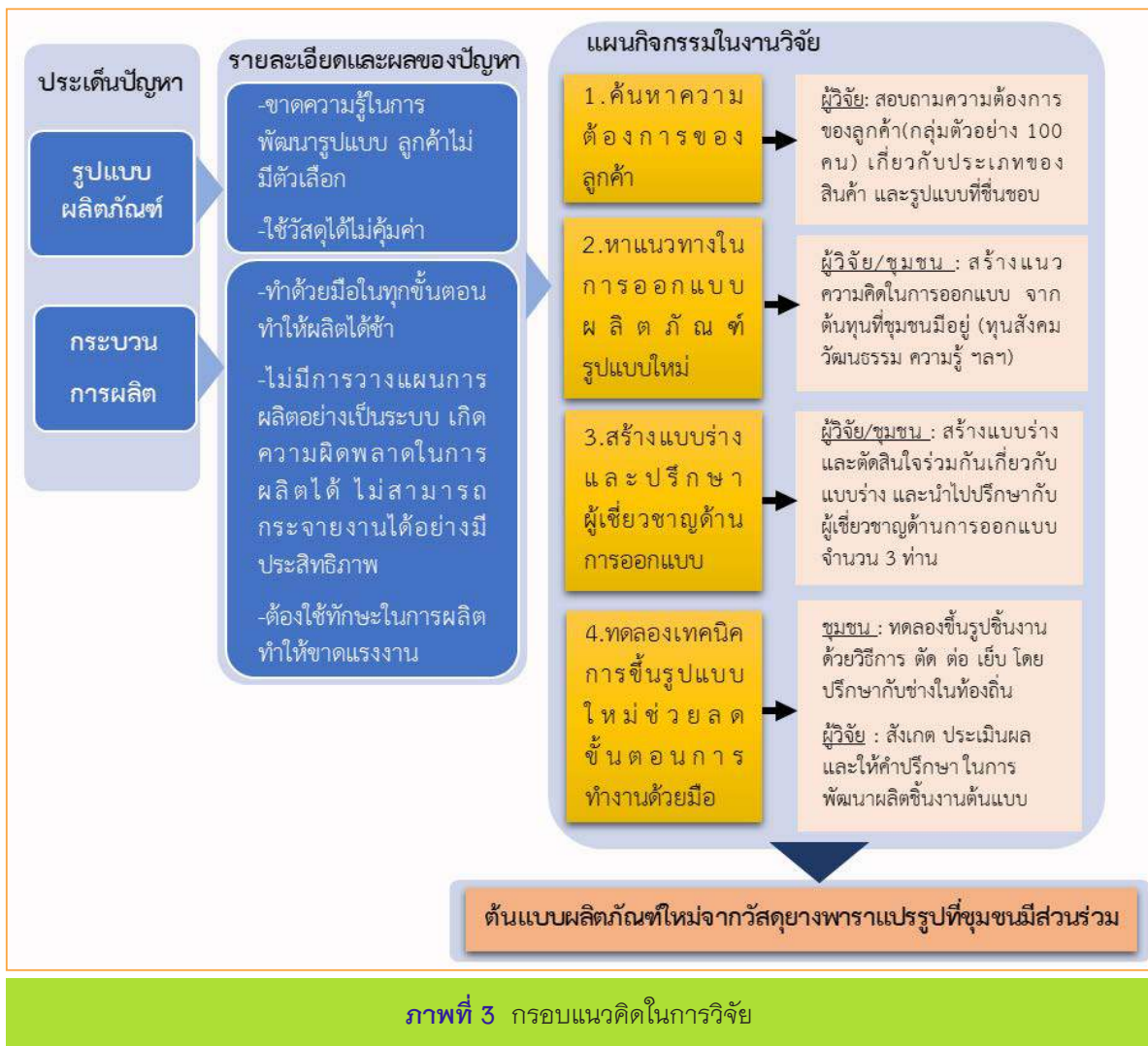
นำปัญหาวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหา และสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 3

2) การหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของสินค้าในชุมชน

การมีส่วนร่วมกำหนดปัญหาของผู้ประกอบการในชุมชนสามารถนำมาใช้สร้างแผนกิจกรรมและกรอบการวิจัยเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งทำให้การกำหนดเป้าหมายมีความชัดเจนมากขึ้น ชุมชนได้รับรู้ตั้งแต่ต้นทาง ทำให้เกิดการช่วยเหลือกัน การ

ตารางที่ 1 ปัญหาของกลุ่มโอท็อปครีมีมีภูมิลักษณ์จากยางพารา

ประเด็นปัญหา	รายละเอียดของปัญหา	ผลกระทบของปัญหา
1. รูปแบบผลิตภัณฑ์ (หมวกควาบอย)	1) ขาดความรู้ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ซึ่งมีเพียงรูปแบบเดียวคือหมวกควาบอย 2) รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซ้อนกับพื้นที่อื่นๆ	1) ลูกค้ายิ่งไม่มีความแตกต่างและไม่มีความน่าสนใจของผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) ผลิตซ้ำ ไม่ทันต่อความต้องการของลูกค้า 3) เกิดความผิดพลาดในการผลิต 4) ไม่สามารถกระจายงาน และแบ่งงานอย่างมีประสิทธิภาพได้
2. กระบวนการผลิต	1) ทำด้วยมือในทุกขั้นตอน 2) ต้องใช้ทักษะในการผลิต ไม่เช่นนั้นผลิตภัณฑ์จะบิดเบี้ยวไม่ได้รูปทรงที่ต้องการ	1) ผลิตได้ช้า ไม่ทันต่อความต้องการของลูกค้า 2) เกิดความผิดพลาดในการผลิต 3) ไม่สามารถกระจายงาน และแบ่งงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ 4) ขาดแรงงานที่มีทักษะฝีมือ

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2) การหาแนวทางในการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ : ชับซ้อนยุ่งยาก ซึ่งผู้วิจัยและชุมชนต้องระดมความคิดร่วมกัน โดยชุมชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของชุมชน ประเพณี ความถนัดของตนเอง ผู้วิจัยรับฟังและบันทึกข้อมูลเพื่อนำมาออกแบบร่างแนวคิดการออกแบบต้องใช้ทุนทางวัฒนธรรม สังคม ชุมชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของชุมชน ประเพณี ความถนัดของตนเอง ผู้วิจัยรับฟังและบันทึกข้อมูลเพื่อนำมาออกแบบร่างทักษะความสามารถของกลุ่ม และต้องเป็นวิธีการผลิตชิ้นงานที่ไม่ผลิตซ้ำโดยคำนึงถึงกรอบในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 2 ความต้องการผลิตภัณฑ์จากวัสดุยางพาราแปรรูปของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

ประเด็นที่ต้องการทราบ	ข้อมูลของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย	ร้อยละ
1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (แสดงเฉพาะข้อมูลที่มีค่าร้อยละมากที่สุด)	เพศหญิง	64
	อายุ 40-49 ปี	31
	การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือต่ำกว่า	46
	ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว	25
2. ประเภทสินค้าที่นิยมซื้อเมื่อไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ	ของที่ระลึกขนาดเล็ก	29
	ของใช้ที่สามารถพกพาได้ในชีวิตประจำวัน	27
	ของใช้ภายในบ้าน ของตกแต่งบ้าน	21
3. ประเภทสินค้าที่นิยมซื้อตามสถานที่จัดแสดงสินค้าพื้นเมือง หรือศูนย์แสดงสินค้าโอท็อป	ของใช้ภายในบ้าน ของตกแต่งบ้าน	27
	ของใช้ที่สามารถพกพาได้ในชีวิตประจำวัน	26
	เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย	23
4. รูปแบบหรือสไตล์ของสินค้าที่ชอบ	รูปแบบภูมิปัญญาไทย	39
	รูปแบบเรียบง่าย	33
	รูปแบบทันสมัย	14
5. ความคิดเห็นในงานออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัสดุยางพาราแปรรูป	มีความสนใจในผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากวัสดุยางพาราแปรรูป	97
6. ผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจหากนำแผ่นยางพาราแปรรูปมาทำเป็นผลิตภัณฑ์	ของใช้ภายในบ้าน ของตกแต่งบ้าน	43
	ประเภทผลิตภัณฑ์ที่สนใจมากที่สุด	
	- หมอนอิง หรือ เบาะรองนั่ง	27.78
	ของที่ระลึกขนาดเล็กที่มีราคาไม่แพง	26
	ประเภทผลิตภัณฑ์ที่สนใจมากที่สุด	
	- พวงกุญแจ	46.15
ของใช้ที่สามารถพกพาได้ในชีวิตประจำวัน	18	
ประเภทผลิตภัณฑ์ที่สนใจมากที่สุด		
- กระเป๋าสะพายไหล่	25.00	

จากนั้นนำภาพร่างที่ได้จัดทำมาปรึกษากับผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการเห็นภาพของผลิตภัณฑ์ในเบื้องต้น ระบุแนวทางและกระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงศึกษาความเป็นไปได้ในกระบวนการผลิตร่วมกัน ผลการค้นหามาแนวทางในการออกแบบได้ภาพร่างผลิตภัณฑ์เบื้องต้น 5 แนวคิด มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1) แนวคิดที่ 1 “สายน้ำ” ใช้แนวคิดในการสร้างสรรค์จากลายน้ำซึ่งเป็นลายไทยในงานจิตรกรรม โดยนำรูปทรงและเส้นของลวดลายมาใช้ในการสร้างสรรค์ ใช้เทคนิคในการสร้างสรรค์คือ การตัดยางแผ่นเป็นชิ้นตามสีและขนาดที่ได้ออกแบบ

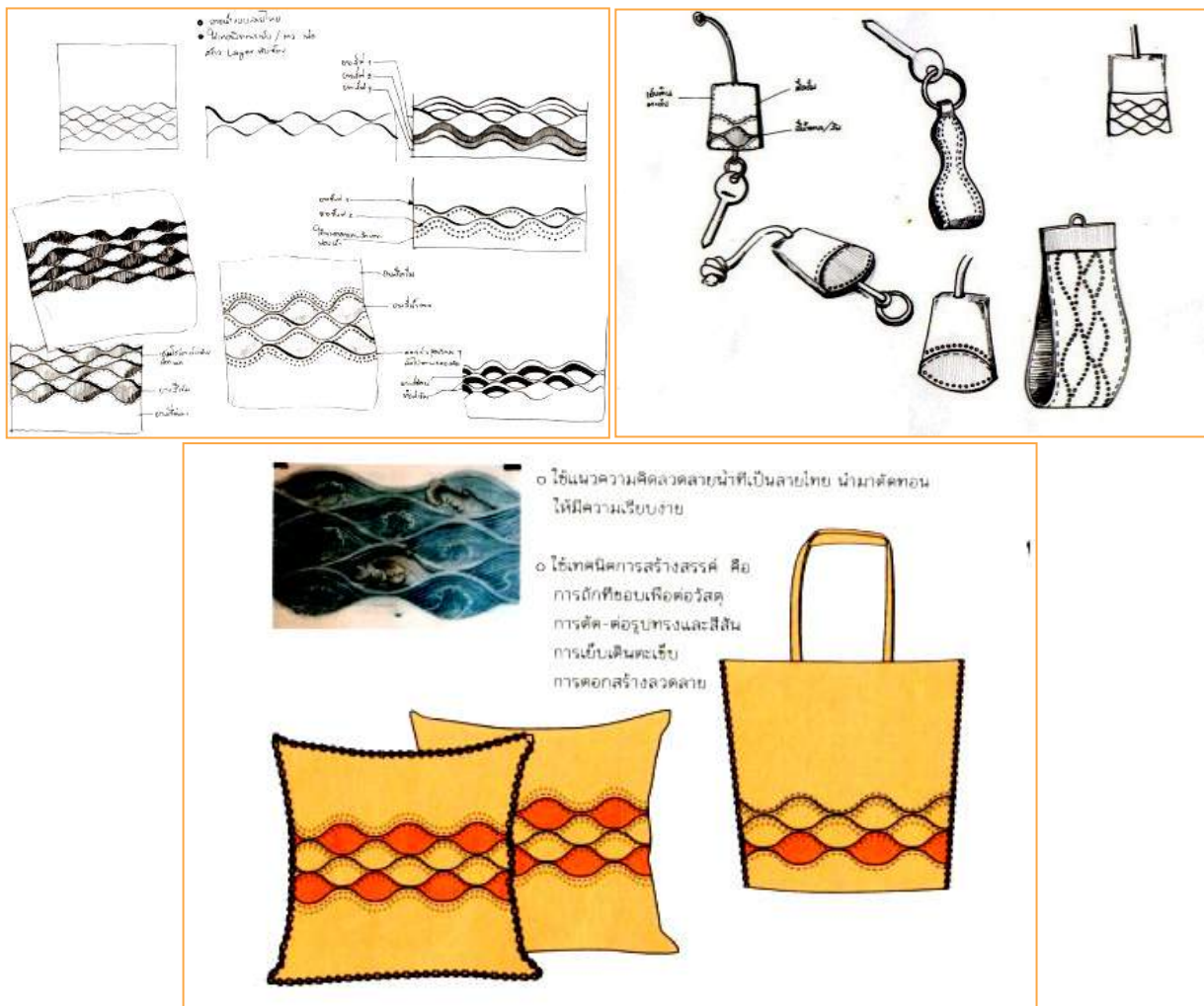
ไว้ ตอกเป็นจุด เพิ่มรายละเอียดลือไปตามแนวเย็บ จากนั้นเย็บยางแต่ละชิ้นต่อกันเพื่อสร้างชิ้นด้านหน้า ถักขอบเพื่อเชื่อมวัสดุชิ้นหน้าและชิ้นหลัง ดังภาพที่ 5

2.2.2) แนวคิดที่ 2 “หมอนขิด” ได้แนวคิดการสร้างรูปทรงของผลิตภัณฑ์มาจากรูปทรงสามเหลี่ยมขั้นเล็กที่สามารถต่อเป็นชิ้นส่วนที่ใหญ่ขึ้นในลักษณะแบบโมดูล ลักษณะแบบผลิตภัณฑ์หมอนขิด โดยใช้การถักเพื่อต่อประสานชิ้นส่วนทำให้สามารถใช้วัสดุอย่างคุ้มค่า ดังภาพที่ 6

2.2.3) แนวคิดที่ 3 “ถักประสาน” เป็นรูปแบบที่

ภาพที่ 4 กรอบการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

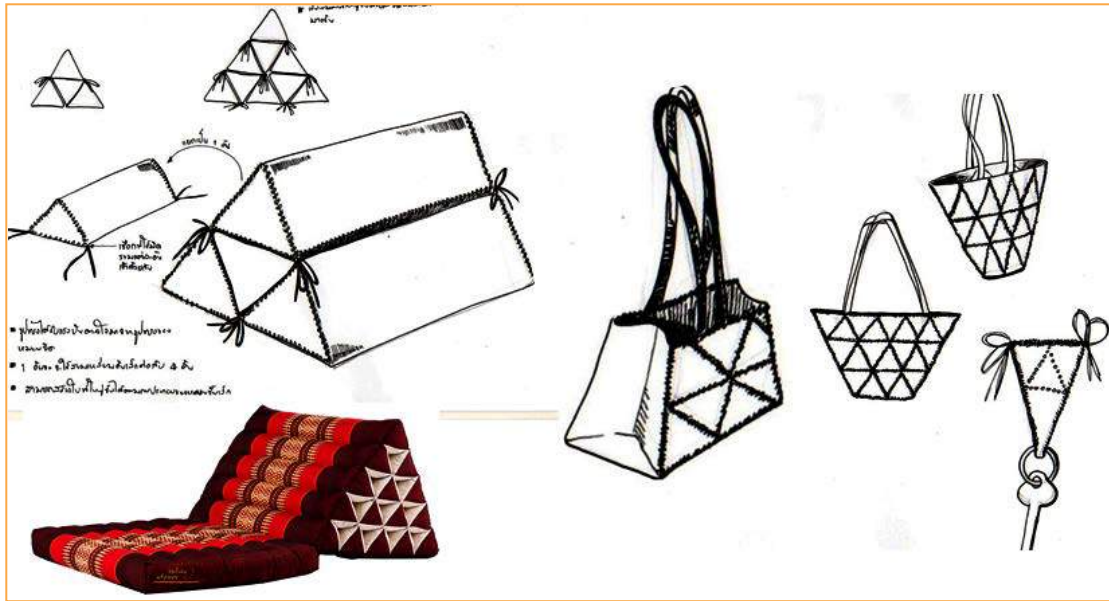
ภาพที่ 5 ภาพร่างแนวคิดที่ 1 “สายน้ำ”

ใช้การถักเพื่อต่อประสานชิ้นส่วน ซึ่งการถักประสานชิ้นส่วนนี้เป็นเทคนิคที่ทางกลุ่มมีความสามารถจากการถักเพื่อประสานชิ้นส่วนของหมวกควายซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมของกลุ่ม แต่เพิ่มความรู้ด้านการออกแบบและด้านการทำแพทเทิร์น เพื่อทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดังภาพที่ 7

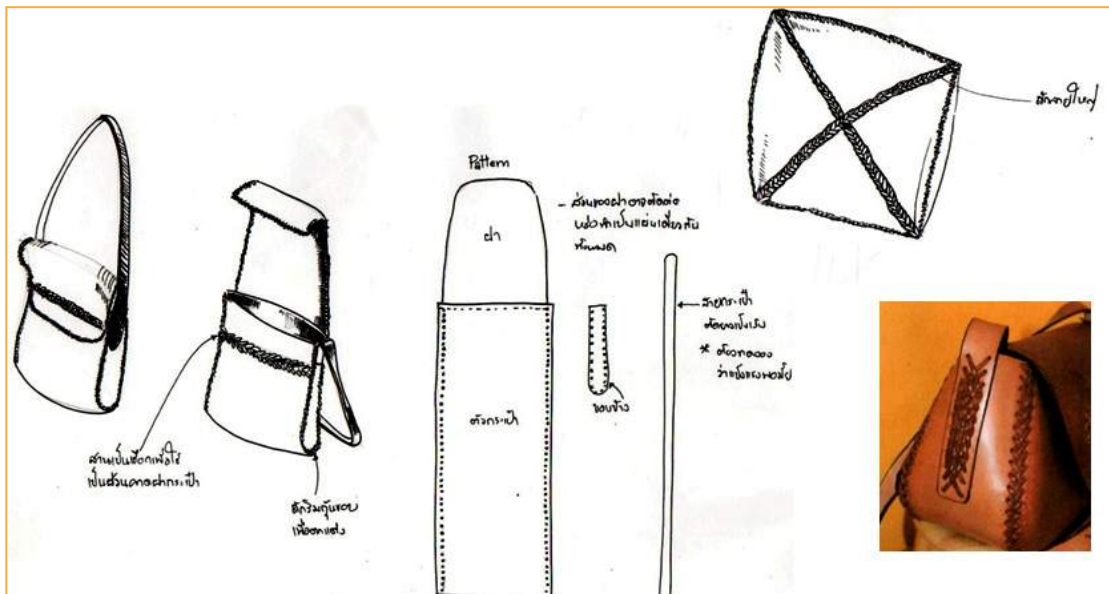
2.2.4) แนวคิดที่ 4 “บัวคว่ำ-บัวหงาย” เนื่องจากตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ มีการจัดงานประกวดกระทงในประเพณีลอยกระทงทุกปี ซึ่งเป็นประเพณีที่ได้รับความสนใจจากชาวบ้าน

จึงได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการออกแบบ โดยนำมาพิจารณาแบบงาน 2 มิติ ได้เป็นลายกราฟิกของกลีบดอกบัวที่ทับซ้อนกันเป็นเลขอร์ สามารถนำมาตัดทอนเป็นรูปทรงเรขาคณิต โดยใช้เทคนิคการเย็บขึ้นรูป แสดงร่องรอยของเส้นด้ายเพื่อเพิ่มรายละเอียดของลวดลาย ดังภาพที่ 8

2.2.5) แนวคิดที่ 5 “सान” แนวคิดนี้ต้องการสร้างพื้นผิวของวัสดุยางพาราให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น ใช้วิธีการขึ้นรูปชิ้นงานด้วยการสาน โดยตัดแผ่นยางพาราเป็นชิ้นตามที่ได้

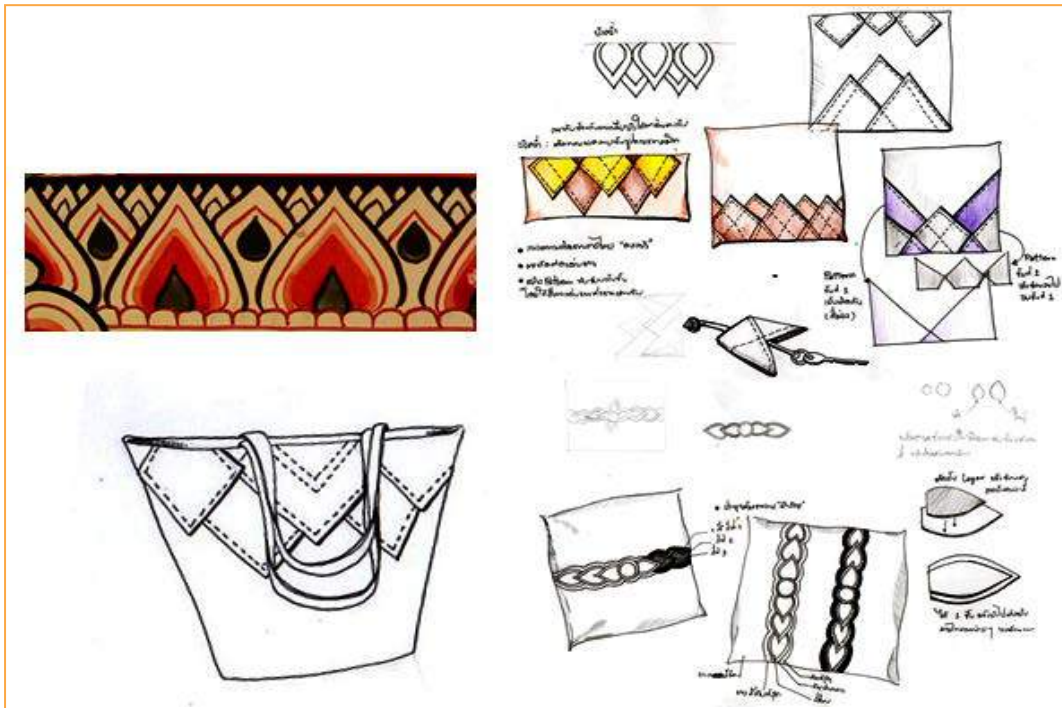

ภาพที่ 6 ภาพร่างแนวคิดที่ 2 “หมอนขิด”

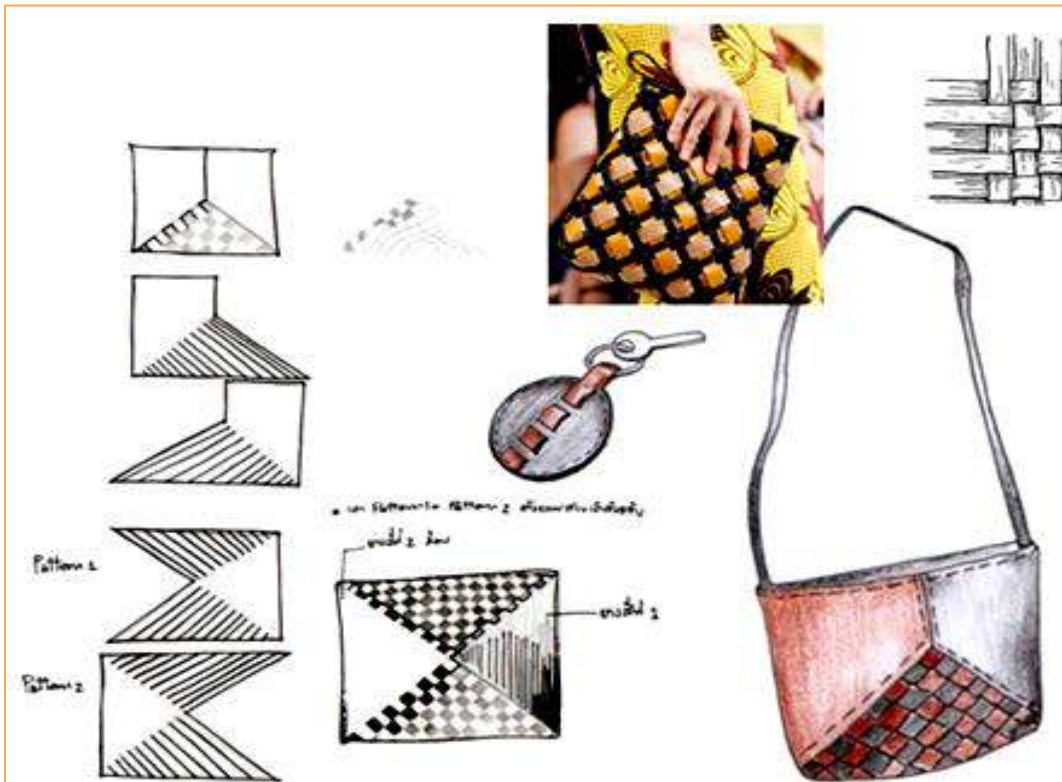

ภาพที่ 7 ภาพร่างแนวคิดที่ 3 “ถักประสาน”

ออกแบบไว้ ชัดเส้นยางที่ตัดเป็นเส้นด้วยลายหนึ่ง เว้นส่วนที่เป็น เพื่อให้เหมาะแก่การใช้งานและสร้างความแข็งแรงให้กับชิ้นงานเพิ่ม
 พื้นว่าง นำไปเย็บด้วยจักรอุตสาหกรรมโดยบุด้วยผ้าด้านในอีกชั้น มากขึ้น ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 8 ภาพร่างแนวคิดที่ 4 “บัวคว่ำ-บัวหงาย”

ภาพที่ 9 ภาพร่างแนวคิดที่ 5 “สาน”

หลังจากที่ชุมชนได้รับทราบแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ผู้วิจัยได้นำภาพร่างไปปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบ จากนั้นนำคำแนะนำที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกรูปแบบที่มีความเหมาะสม ทั้งในด้านรูปแบบเทคนิคการผลิตที่มีความแปลกใหม่ มีความสวยงาม มีประโยชน์ใช้สอยที่ดี เหมาะสมกับวัสดุและกระบวนการผลิตที่ชุมชนสามารถผลิตได้ โดยใช้เทคนิคการเย็บตัดด้วยจักรอุตสาหกรรมเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิต เพื่อสร้างลวดลายตามแนวคิดที่ 4 และรูปแบบการตัด สาน เพื่อสร้างลวดลายตกแต่งตามแนวคิดที่ 5 สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ 3 ประเภท คือ พวงกุญแจ หมอนอิง และกระเป๋าสะพายไหล่

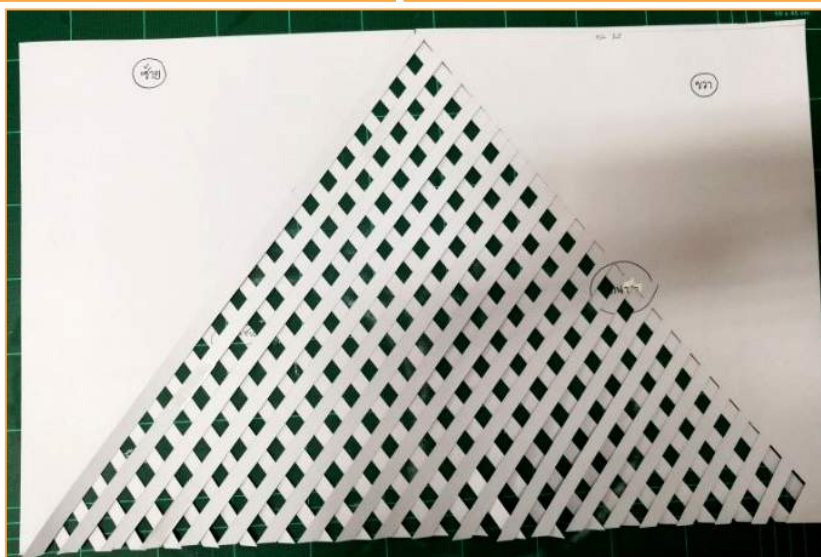
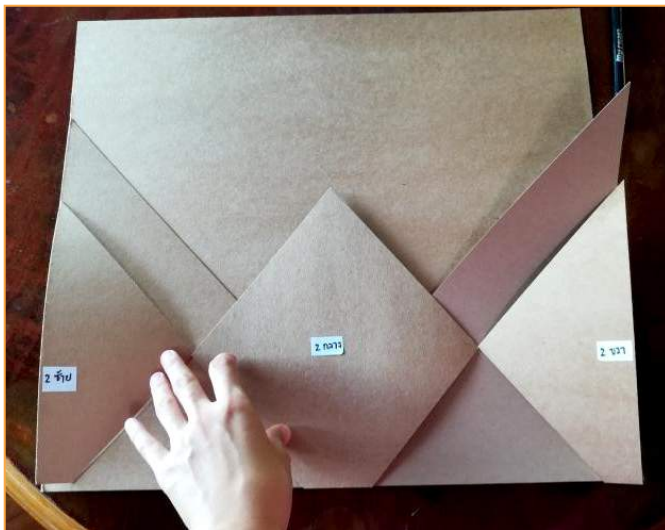
ในวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2561 มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการออกแบบและการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 1 ซึ่งหลังจากกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ ผู้ประกอบการและกลุ่มได้

ทดลองทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ โดยผู้วิจัยได้ติดตามผลการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์จากยางพาราแปรรูป และให้คำปรึกษาด้านการทำต้นแบบและกระบวนการผลิต ดังภาพที่ 10 - 11

สำหรับต้นแบบผลิตภัณฑ์จากยางพาราแปรรูป 3 ประเภท คือ พวงกุญแจ หมอนอิง และกระเป๋าสะพายไหล่ ได้ทดลองทำต้นแบบ 2 แนวคิด คือ แนวคิดที่ 4 “บัวคว่ำ-บัวหงาย” และ แนวคิดที่ 5 “สาน” ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์จากยางพาราแปรรูป จำนวนทั้งหมด 8 ชิ้น ประกอบด้วย พวงกุญแจ 2 ชิ้น หมอนอิง 4 ชิ้น และกระเป๋าสะพายไหล่ 2 ชิ้น ดังภาพที่ 12 - 13

3) การถ่ายทอดความรู้ทางด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการ โดยได้จัดกิจกรรม 2 ครั้ง โดยกิจกรรมครั้งที่ 1

ภาพที่ 10 ต้นแบบกระดาษของผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 11 กระบวนการทำต้นแบบผลิตภัณฑ์จากยางพาราแปรรูป

ภาพที่ 12 ผลิตภัณฑ์จากยางพาราแปรรูป แนวคิดที่ 4 “บัวคว่ำ-บัวหงาย”

ภาพที่ 13 ผลิตภัณฑ์จากยางพาราแปรรูป แนวคิดที่ 5 “สาน”

จัดขึ้นหลังจากที่ได้แนวทางในการออกแบบและพัฒนาต้นแบบ ในวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2561 เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวาดภาพร่างผลิตภัณฑ์เพื่อถ่ายทอดแนวคิดและทดลองทำชิ้นงานต้นแบบผลิตภัณฑ์ มีผู้ประกอบการในชุมชนเข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 15 คน ดังภาพที่ 14

กิจกรรมครั้งที่ 2 เป็นการถ่ายทอดความรู้และสรุปผลการดำเนินงานทั้งหมดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านมา ให้กับผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการในชุมชนที่มีความสนใจได้รับทราบ โดยจัดขึ้น ณ ศาลาประชาคมอำเภอพิปูน ในวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ในครั้งนี้เป็นการนำเสนอผลงานในรูปแบบการบรรยาย โปสเตอร์ และการจัดแสดงผลงาน มีผู้นำชุมชนผู้ประกอบการในชุมชน อาจารย์ และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเข้าเยี่ยมชมผลงาน จำนวน 72 คน ดังภาพที่ 15

ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบปฏิบัติการ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อค้นหารูปแบบและเทคนิควิธีการในการผลิตสินค้าจากยางพาราแปรรูป โดยเริ่มต้นตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน การหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของสินค้าในชุมชน การถ่ายทอดความรู้ทางด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การติดตามผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่โดยชุมชน ผ่านการปรับปรุงรูปแบบ คัดค้น และการแก้ปัญหาใน

กระบวนการผลิตสินค้าร่วมกับทีมวิจัย เพื่อสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์จากยางพาราแปรรูปที่สามารถพัฒนาเป็นการผลิตในเชิงพาณิชย์

สถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ศักยภาพของผู้ประกอบการและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาชีพมีการพัฒนา โดยงานวิจัยนี้มีการศึกษาศักยภาพ ปัญหาความต้องการและโอกาสการพัฒนาในพื้นที่ ผู้วิจัยได้ใช้ศาสตร์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความเข้าใจ ให้ชุมชนเห็นถึงความสำคัญของการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ 2 แนวคิด ประกอบด้วย แนวคิด “สาน” และแนวคิด “บัวคว่ำ-บัวหงาย” เป็นผลิตภัณฑ์ 3 ประเภท คือ พวงกุญแจ หมอนอิง และกระเป๋าสะพายไหล่ รวมต้นแบบที่ได้ในงานวิจัยจำนวน 8 ชิ้น ที่ชุมชนสามารถนำไปต่อยอดผลิตเป็นชิ้นงานจริงเพื่อจำหน่ายได้ ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมตามแผนดำเนินงานวิจัย ตั้งแต่การกำหนดปัญหา สร้างแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จนถึงการเรียนรู้ด้านกระบวนการผลิตรูปแบบใหม่ ทำให้ชุมชนเห็นถึงปัญหาที่ไม่คาดคิด เกิดการเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เปิดใจยอมรับความรู้ใหม่และความกล้าที่จะทดลองทำงานที่ไม่เคยทำมาก่อน เมื่อได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์พร้อมนำไปทดสอบตลาด ชุมชนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นผู้พัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ปันณวัฒน์ ธนัทพรชัยรัตน์ และ ฉันทนา สุรัสวดี (2558) ที่พบว่า เมื่อชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและการสร้างสรรค์

ภาพที่ 14 การอบรมให้ความรู้ด้านการออกแบบและทดลองทำต้นแบบผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 15 นิทรรศการนำเสนอผลงานในรูปแบบการบรรยาย โปสเตอร์ และการจัดแสดงผลงาน

ผลงานด้วยตนเอง ทำให้ทราบถึงปัญหาของผลิตภัณฑ์และแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด ส่งผลให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน

ด้านวิชาการ ผู้วิจัยได้เรียนรู้การทำวิจัยในรูปแบบการวิจัยแบบปฏิบัติการ เกิดความเข้าใจในการทำงานวิจัยร่วมกับชุมชนมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการด้านการเรียนการสอนกับการวิจัย เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นกระบวนการทำงานวิจัยด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยมอบหมายงานให้นักศึกษาเป็นผู้ช่วยใน

ขั้นตอนต่างๆ เช่น การบันทึกภาพกิจกรรมในแต่ละครั้ง การเก็บข้อมูลในงานวิจัย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น การทำงานนอกห้องเรียนและลงมือปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างฝังลึก เข้าใจเห็นภาพรวมของการทำงานวิจัยในศาสตร์สาขา และเกิดความรู้สึภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยเหลือชุมชน สังคม ให้ความเข้มแข็ง ซึ่งในอนาคตจะได้เป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ผลกระทบและความยั่งยืน ของการเปลี่ยนแปลง

ประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านอุตสาหกรรมยางพารา หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนให้มีการใช้ยางธรรมชาติในประเทศ เพิ่มมากขึ้น แต่จากข้อมูลในปัจจุบันพบว่าผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็น ผลิตภัณฑ์ยางพาราในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่แทบทั้งสิ้น เช่น ถุงมือ ยางทางการแพทย์ พื้นรองเท้า ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในงานก่อสร้างและ วิศวกรรม เป็นต้น ทั้งนี้หากมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูป ในภาคอุตสาหกรรมครัวเรือน สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างและมีเอกลักษณ์ของ ท้องถิ่นที่สามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหรือ อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์อื่นๆ ได้ ก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการใช้ยางพาราแปรรูปภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น อีกทั้ง ยังช่วยในเรื่องการพัฒนาอาชีพเสริมและสร้างศักยภาพผลิตภัณฑ์ ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทั้งนี้รูปแบบของการพัฒนาในระดับชุมชนจะ ต้องเลือกวิธีการและเทคโนโลยีที่ชุมชนมีพื้นฐานและความสามารถ ในการเข้าถึงได้

งานวิจัยนี้ใช้องค์ความรู้และศาสตร์ด้านการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีรูปแบบ ที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์จาก วัสดุอื่นๆ ที่มีความใกล้เคียงกันในตลาดได้ ซึ่งจากการศึกษา เชิงลึกทำให้ทราบถึงปัญหาที่ต้องเร่งศึกษา คือ วัสดุที่นำมาใช้ในการ

ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันชุมชนไม่ได้ผลิตวัสดุยางพารา แปรรูป เนื่องจากการผลิตต้องใช้ความรู้และงบประมาณจำนวนมาก ไม่สามารถทำในลักษณะของผู้ประกอบการรายย่อยได้ ทำให้ ไม่สามารถควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและ ไม่ได้ใช้ผลผลิตจากยางพาราในท้องถิ่นโดยตรง ส่งผลโดยตรงต่อ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ต้องได้มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปคือ ควรมีการศึกษาวิจัย ในเรื่องการพัฒนาวัสดุยางพาราแปรรูป ที่ชุมชนสามารถผลิตจาก น้ำยางพาราได้ ซึ่งการแปรรูปน้ำยางพาราต้องอาศัยความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการแก้ปัญหา ทำให้สามารถ นำน้ำยางพาราในท้องถิ่นมาใช้งาน เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ชัยวุฒิ วัตจิง และคณะ, 2561) นอกจากนี้ต้องทำการศึกษาประเด็น ปริมาณของยางพาราในพื้นที่ ความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม ความ สามารถและศักยภาพของผู้นำชุมชน รวมถึงความต้องการของตลาด ควบคู่ไปด้วย

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการศึกษา และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัสดุยางพาราแปรรูปและผลิตภัณฑ์ จากเศษวัสดุเหลือใช้ของผลิตภัณฑ์ชุมชนอำเภอพิบูลย์ จังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครศรีธรรมราชและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทุนทำทนายไทยประจำปี 2560 สัญญาทุนเลขที่ สกว.04/2560

บรรณานุกรม

- ชัยวุฒิ วัตจิง และคณะ. 2561. ผลิตภัณฑ์หมอนขิดยางพาราบ้านศรีฐาน จังหวัดยโสธร. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*. 10(1); 1-18.
- ฐานเศรษฐกิจ. 2559. ยางพาราดตกต่ำทั่วโลก. จาก <http://www.thansettakij.com/content/26759>. สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2560.
- ปิ่นอณัฏฐ์ ธนเทพพรชัยรัตน์ และ ฉันทนา สุรัสวดี. 2558. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัวเรือน บ้านคลองเตื่อพัฒนา ตำบลท่ามะนาว อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*. 7(3); 76-89.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช. 2560. *ประเด็นยุทธศาสตร์*. จาก <https://www.opsmoac.go.th/nakhonsithammarat-strategic-files-401091791795>. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2560.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2560. *เศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม*. จาก http://www.boi.go.th/upload/content/BOI-brochure_2017-opportunity_thailand-20170210_42431.pdf. สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2560.
- สุมาลี รามัญ. 2557. การศึกษาความมั่งคั่งของการประกอบการธุรกิจแบบหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP). *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย ธนบุรี*. 15(8); 59-70.